

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VLIV OMAMNÝCH A PSYCHOTROPNÍCH LÁTEK
NA SCHOPNOSTI ŘIDIČE**

Autor práce: Michala Štědranská

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Milan Kocík

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2021

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Michala Štědranská

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Vliv omamných a psychotropních látek na schopnosti řidiče

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: The Influence of Narcotics and Psychotropic Substances on Abilities of Motor Vehicles Drivers

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): Milan Kocík, Mgr.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): květen 2020

Cíl bakalářské práce: Hlavním cílem bakalářské práce v teoretické části bude definovat vliv jednotlivých omamných a psychotropních látek na řidiče, zabývat se prevencí, kde dojde ke zjištění zda současná opatření jsou dostačující a popřípadě navrhnout vlastní, legislativní úpravou v ČR.

Student: Michala Štědranská

26. 11. 20
datum

U. Kocík
podpis

Vedoucí práce: Mgr. Milan Kocík

10. 2. 2021
datum

M. Kocík
podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry:

doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

15. 2. 2021
datum

R. Svatoš
podpis

Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti:

RNDr. Růžena Ferebauerová

1. 3. 2021
datum

R. Ferebauerová
podpis

Pověřený rektor:

doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

11. 3. 2021
datum

J. Dušek
podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucí(mu) bakalářské práce Mgr. Milanu Kocíkovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

ŠTĚDRONSKÁ, M. *Vliv omamných a psychotropních látek na schopnosti řidiče: bakalářská práce*. Příbram: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2021. s. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Milan Kocík

Klíčová slova: omamné a psychotropní látky, vliv, zákony, prevence kriminality,

Bakalářská práce se zaměřuje na vliv omamných a psychotropních látek na schopnosti řidiče. Je členěna na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se zaměřuje na vliv omamných a psychotropních látek na schopnosti řidiče. Dále se zabývá preventivními opatřeními v dopravě, popisuje zákony týkajících se omamných a psychotropních látek v dopravě. Hlavním cílem praktické části je zjistit, pomocí dotazníkového šetření, veřejné mínění o problematice řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek a prevencí, která se na toto specializuje.

ABSTRACT

ŠTĚDRONSKÁ, M. *The Influence of Narcotics and Psychotropic Substances on Abilities of Motor Vehicles Drivers: Bachelor Thesis*. Příbram: The College of European and Regional Studies, 2021. s. Supervisor: Mgr. Milan Kocík

Key words: Narcotics and Psychotropic Substances, the Influence, prevention of criminality, laws

The bachelor thesis aims to focus on the influence of narcotics and psychotropic substances on driver's skills. The thesis consists of theoretical and practical part. The theoretical part deals with the influence of narcotics and psychotropic substances on driver's skills, while investigating preventive measures taken in traffic and describing laws concerning narcotics and psychotropics substances in traffic. The main objective of the practical part is to ascertain public opinion, using a survey form, regarding the issue of driving under the influence of narcotics and psychotropic substances, and prevention dealing with this particular matter.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Základní pojmy	11
2.1 Omamné a psychotropní látky - drogy	11
2.2 Zásady bezpečné jízdy.....	14
3 Intoxikace u řidičů	15
3.1 Metamfetamin a jeho intoxikace u řidičů.....	15
3.2 Marihuana a její intoxikace u řidičů.....	16
3.3 Kokain a jeho intoxikace u řidičů.....	17
3.4 Heroin a jeho intoxikace u řidičů	18
3.5 Extáze a její intoxikace u řidičů	19
3.6 Halucinogeny a jejich intoxikace u řidičů.....	19
3.7 Těkavé látky a jejich intoxikace u řidičů.....	20
3.8 Léky.....	20
4 Zákony a přestupky týkající se řízení pod vlivem OPL.....	21
5 Detekce návykových látek a působení v organismu	23
5.1 Tělní tekutiny sloužící k detekci drog	24
5.2 Doba možného odhalení a účinků drog.....	25
5.3 Metody detekce drog v organismu	26
5.3.1 Orientační metody.....	26
5.3.2 Typy orientačních metod	26
5.3.3 Mydriáza a mióza.....	27
6 Prevence v oblasti dopravy	28
6.1 Prevence kriminality.....	28
6.1.1 Dělení prevence kriminality.....	28
6.1.2 Subjekty prevence kriminality	30
6.2 Prevence zaměřená na dopravu	30
6.2.1 Dopravně bezpečnostní činnost PČR.....	31
6.2.2 BESIP.....	32
6.2.3 Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2021-2030.....	34
6.2.4 Statistika nehodovosti, způsobené pod vlivem drog.....	34
7 Dotazníkové šetření mezi širokou veřejností.....	35
7.1 Stanovené hypotézy	35
7.2 Vyhodnocení výsledků šetření.....	35

7.2.1	Vyhodnocení dotazníkového šetření	35
7.3	Vyhodnocení dotazníku	46
7.3.1	Vyhodnocení hypotéz.....	46
	Závěr	47
	Seznam použitých zdrojů	49
	Seznam zkratek	51
	Seznam tabulek a grafů	52
	Přílohy	53

Úvod

Jedním z velkých problémů v dopravě je užívání omamných a psychotropních látek, které neustále roste. A proto je důležité na toto téma poukázat. Nárůst užívání omamných a psychotropních látek může být způsoben několika faktory, ať už lepší dostupností, nebo nízkými postihy. Cílem této práce je zaměřit se na prevenci proti užívání omamných a psychotropních látek v dopravě, a hlavně na vliv omamných a psychotropních látek na schopnosti řidičů motorových vozidel (dále jen řidičů).

V teoretické části se práce zaměřuje na již psané vlivy omamných a psychotropních látek na schopnosti řidiče, které způsobují spoustu problémů, například snížená schopnost reagovat za volantem na vnější podněty. Řidiči pod vlivem omamných a psychotropních látek často způsobují dopravní nehody. A tím že dané látky užívají způsobují nebezpečí nejen sobě, ale i ostatním účastníkům silničního provozu. Dále se práce zaměřuje na prevenci kriminality v této oblasti, na preventivní programy, které mají odradit od užívání omamných a psychotropních látek. V práci jsou také uvedeny zákony, jež danou problematiku upravují ale také na postih za tyto činy a poslední kapitolou, zabývající se dopravní kontrolou na přítomnost omamných a psychotropních látek.

V praktické části se práce zaměřuje na veřejné mínění o problematice užívání omamných a psychotropních látek za volantem. Cílem práce bude zjistit, zda si lidé myslí, že prevence a postihy v tomto okruhu jsou dostačující a také ukáže, zda lidé znají nějaké preventivní opatření ať už z reklamy, nebo zda byli na nějaké přednášce, která se tohoto tématu týká.

Téma práce je zvoleno z důvodu zájmu o tuto problematiku a zájmu v budoucí době pracovat v oboru kriminologie. Už na základní škole mi tato problematika přišla zajímavá a vždy jsem četla pravdivé příběhy lidí, kteří pro omamné a psychotropní látky byli schopni udělat cokoli. A jelikož užívání omamných a psychotropních látek je závažný problém, který si spousta řidičů neuvědomuje, tak sem neváhala ani chvíli a rozhodla jsem se o této problematice napsat a poukázat na to, co si o tom myslí i lidé z mého okolí, což je uvedeno v praktické části.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je vymezit základní pojmy, které se týkají omamných a psychotropních látek a jejich dělení. Dále jsou v práci zpracovány jednotlivé účinky drog na schopnosti řidiče, jejich detekce a metody, které se při jejich detekci používají. V práci jsou také představeny zákony, jenž se zabývají řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek a v poslední kapitola je zaměřena na prevenci. Nejdříve jsou zde vymezeny základní pojmy související s prevencí obecně, její dělení a subjekty, které se na ní podílejí, poté se práce zaměřuje na prevenci v dopravě.

V teoretické části jsou použity odborné publikace, jež se zabývají drogami v dopravě, prevencí a zákony, jenž se zabývají užíváním drog v dopravě.

V praktické části je využit kvantitativní výzkum, jenž proběhl formou dotazníku a slouží ke zjištění veřejného mínění o prevenci zaměřené na užívání omamných a psychotropních látek v dopravě. K tomuto zjištění byl vytvořen dotazník s 18 otázkami, kdy 15 otázek bylo uzavřených a 3 otevřené. Dotazník jsem rozeslala náhodným respondentům ve svém okolí na Příbramsku. Dotazníky jsem poté sama vyhodnotila a vytvořila grafy k uzavřeným otázkám a tabulky k otevřeným otázkám. Grafy a tabulky jsou součástí praktické části.

2 Základní pojmy

Tato kapitola se zaměřuje na popis a vysvětlení základních pojmů, které souvisí s omamnými a psychotropními látkami. Nejdříve se zaměřuje na omamné a psychotropní látky v obecném pojetí, na jejich rozdělení a nejčastější účinky, jež způsobují, poté na zásady bezpečné jízdy, které ovládá řidič za normálního stavu, a v poslední řadě intoxikací a jejím vlivem na schopnosti řidiče, jež je členěna podle jednotlivých drog.

2.1 Omamné a psychotropní látky - drogy

Droga má několik definic. První definicí může být fakt, že droga je každá surovina, která se používá k výrobě léku a je živočišného, či rostlinného původu. Jako další definici lze zmínit tu která říká, že drogou je každá substance, jež se vpraví do lidského organismu a změní v něm jednu, či více funkcí. Droga, která se užívá jinde než v lékařství např. Zneužívání toxikomany se nazývá omamná droga. Droga se stává omamnou, pokud splňuje dva předpoklady. Prvním předpokladem je, že ovlivňuje realitu neboli má psychotropní účinky a druhým předpokladem je, že vyvolává závislost.¹

Drogy způsobují spousty účinků, ale mezi hlavní patří působení na centrální nervovou soustavu. *Působí především na mozek, kde přerušují nebo modifikují aktivitu jeho buněk a přenos informací, mohou měnit duševní funkce kvalitativně i kvantitativně.*²

Základním dělením, jak lze drogy rozdělit, podle postoje společnosti k drogám je na drogy legální a drogy nelegální. Legální drogy jsou volně, či za určitých podmínek (věk, lékařský předpis) dostupné tj. jejich užívání bývá tolerováno, ale fakt, že tyto drogy jsou legální, neznamená, že nezpůsobují žádné zdravotní problémy, či závislosti. K těmto drogám lze zařadit alkohol, nikotin, léky (např. morfin) a kofein. Nelegální drogy mají svou definici v zákoně a pokud je někdo vyrábí, či drží může mu hrozit peněžitý trest, či trest odnětí svobody.

Drogy lze také rozdělit podle rizika vzniku závislosti na drogy měkké a drogy tvrdé. Pokud se měkké drogy užívají v určitém množství, tak nedochází k fyzické

---

¹VALÍČEK, Pavel. *Rostlinné omamné drogy*. Benešov: Start, 2000. 191s. ISBN 80-86231-09-7. s 20

²VÁLKOVÁ, Helena, Josef KUČHTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-732-3. s 454

závislosti, což znamená že bez látky lze fungovat a nedochází ani k jiným negativním důsledkům na tělo ani okolí. Mezi měkké drogy lze řadit konopí, LSD, či extázi.

Zatímco u tvrdých drog dochází k závislosti, již po několika užití, a kromě fyzické a psychické závislosti mají za následek i negativní společenský důsledek, kam patří například změna vnímání reality. K drogám tvrdým se řadí například kokain nebo heroin.³

Drogy lze také dělit do několika skupin. První skupinou jsou opiáty, které se odvozují od toho, že mají podobnou chemickou strukturu jako morfin. Tyto drogy se nazývají podle alkaloidů, které se získávají z určitého druhu máku. Mezi účinky opiátů patří pomoc při bolestech, vytváření pocitu radosti, či uvolnění. Pokud uživatel tyto látky užívá dlouhodobě dochází ke zhoršení jeho fyzického, ale i psychického stavu, kdy uživatel trpí úzkostmi. Závislost v tomto případě drog se vytváří velmi rychle. Mezi nejznámější drogy v této oblasti patří heroin. Heroin funguje podobně jako morfium, ale jeho účinek je kratší, ale za to intenzivnější, nejčastěji se aplikuje injekčně do těla uživatele. K jeho účinkům patří duševní i tělesný útlum, snížení bolesti. Pokud je uživatel závislý a nedostane tuto látku, začnou se projevovat abstinční příznaky, ke kterým patří bolest hlavy a svalů, nespavost a svalové křeče.

Druhou skupinou jsou stimulační drogy, což jsou látky vyvolávající tělesné povzbuzení. Při použití vyvolávají spousty pocitů euforie od nadšení, přes zával energie. Nejznámějšími zástupci této skupiny jsou kokain a metamfetamin (pervitin). Kokain se získává z rostliny zvané koka. Nejrozšířenějším užíváním je šňupání, kdy uživatelé tuto drogu do sebe dostávají vdechnutím nosem. K účinkům této drogy patří povzbuzení ve formě energie, dobrá nálada, později však vztek nebo změna nálad. Pokud uživatelé užívají vyšší dávky dochází k úzkostem, poruchám vidění, vnímání, či iluzím. Pervitin je chemicky vytvořená látka. Způsobem aplikace je nejčastěji injekčně. Účinky této drogy jsou halucinace, úzkosti nebo pocit pronásledování. Potom co droga přestane účinkovat dochází ke spavosti, či depresím.⁴

Třetí skupinou drog jsou konopné drogy. Jde o nejrozšířenější skupinu drog, hlavně kvůli dostupnosti, ať už finanční nebo prodejové. Tyto drogy se získávají z rostliny

---

³. VÁLKOVÁ, Helena, Josef KUČHTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-732-3. s 456

⁴. VÁLKOVÁ, Helena, Josef KUČHTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-732-3. s 455

zvané konopí. Dělí se na dva druhy na marihuanu a hašiš. Marihuanu si spoustu uživatelů pěstuje samo. Hlavní látkou marihuany je THC, které ovlivňuje spoustu faktorů pěstování. Nejvíce THC je obsaženo v palicích květu. Nejčastější formou aplikace je kouření. Účinky se mohou lišit u každého uživatele, ale nejčastěji se uvádí zhoršení paměti, únava a hlasitý slovní projev. Často lze říct, že právě marihuana je bránou k dalším drogám. Hašiš se získává z pryskyřice konopí, jenž se kouří. Hašiš má až 8x větší účinek než marihuana. Po užití této látky dochází ke zkreslení reality, projevuje se nutkání k naprostému klidu, k iluzi, kdy člověk vidí to, na co pomyslí.⁵

Čtvrtá skupina představuje halucinogeny, jejichž účinkem bývá hlavně změna vědomí. Častým účinkem také bývají zrakové a sluchové halucinace. Nejznámějšími zástupci těchto drog jsou lysohlávky a z chemicky vyrobených LSD. Lysohlávky jsou houby s aktivní látkou psilocybin, který způsobuje halucinace. Užívají se perorálně. K nejběžnějším účinkům lze zařadit pocit euforie, dochází k halucinacím v podobě deformací tváří a osob a k odlišnému vnímání času a prostoru. LSD, také jinak kyselina lysergová, jenž se získává z houby žijící na obilí. Aplikuje se orálně, pomocí papírku, které jsou napuštěny touto látkou. Po užití dochází k halucinacím, pocitům pronásledování nebo k agresi.⁶

Pátou skupinou jsou těkavé látky, což mohou být rozpouštědla, ředidla, lepidla a jiné. Z této skupiny stojí za zmínku toulén, což je kapalina získávaná z ropy. Při užívání jsou přítomny halucinace, spánek, útlum nebo poruchy vnímání. Poté, co uživatel začne toulén užívat častěji, dochází k celkovému otupění, agresivitě a poruchám chování.

Poslední skupinou jsou některé druhy zneužívaných léků, hlavně kvůli jejich složení. Užívání těchto léků v jiné než předepsané formě má stejné riziko jako užívání nelegálních drog. Z těchto léků jsou nejčastěji zneužívány hypnotika, analgetika (léky na bolest), či antidepresiva. Jejich účinky jsou neklid, úzkost, poruchy krátkodobé paměti, nespavost, či deprese. Tyto léky vytvářejí psychickou, ale i fyzickou závislost.

---

⁵ VALÍČEK, Pavel. *Rostlinné omamné drogy*. Benešov: Start, 2000. 191s. ISBN 80-86231-09-7. s 59

⁶*Pedagogická fakulta MU* [online]. [cit. 2021-02-06]. Dostupné z WWW:

< <https://www.ped.muni.cz/wsedu/mu.old/drogy/bm/stimul.htm> >

2.2 Zásady bezpečné jízdy

Každý řidič by měl mít určité schopnosti, které pomáhají při bezpečné jízdě, ale tyto vlastnosti mohou být ovlivněny určitými faktory. Jedním faktorem může být užití drogy, kdy pod jejím vlivem tyto schopnosti se snižují a často i vymizí, z toho důvodu dochází k vyšším počtům dopravních nehod.

Reakční doba řidiče

Reakční doba průměrného řidiče je 1 vteřina. Během této doby řidič zareaguje na překážku odešle podnět do mozkového centra a ten to zpracuje v podobě sešlápnutí pedálu brzdy. Na délku reakční doby může působit únava, alkohol nebo užívání drog, Jelikož některé drogy zapříčiňují pomalejší reakce, často řidič pod jejich vlivem nestihne včas zareagovat na situaci, odehrávající se před ním.

Bezpečná vzdálenost od vozidla jedoucího vpředu

Je důležité udržovat od vozidla vpřed bezpečnou vzdálenost, protože nikdy nelze vědět, kdy sníží rychlost nebo bude nucen vozidlo zastavit. A proto se musí udržovat vzdálenost, aby na to bylo možné reagovat. Při užívání drog je však odhad horší, jelikož vše může být zkreslené, a proto si uživatelé často neudržují dostatečný rozestup od auta jedoucího před ním, z důvodu právě zkresleného vnímání.⁷

Defenzivní jízda

Defenzivní jízdu lze charakterizovat tak, že řidič včas musí vyhodnotit situaci a pokud silnice před ním je úzká, musí se rozhodnout, zda psutí auto jedoucí v protisměru nebo nikoliv. Tento způsob jízdy vyžaduje ohleduplný vztah k ostatním účastníkům provozu.

Předvídání

Pokud řidič správně předvídá může zabránit vzniku dopravní nehody. Například pokud projíždí obcí předvídá, že by se kolem silnice mohli vyskytovat děti, a proto sníží rychlost a bude dbát zvýšené opatrnosti. V případě, že je pod vlivem drog nad takovými věcmi neuvažuje.

---

⁷. SCHRÖTER, Zdeněk. *Autoškola? Pohodlně! : 2018/2019*. Dvacáté první aktualizované vydání. Plzeň: Zdeněk Schröter, [2018]. ISBN 978-80-87803-12-7. s 40

Aktivní bezpečnost vozidla

Aktivní bezpečností jsou prvky, jenž mají zabránit vzniku dopravní nehody. Aktivní prvky jsou ovlivněny řidičem, ať už se jedná o dobrý výhled řidiče nebo jeho pohodlí nebo pro užívání bezpečnostních pásů, které snižují následky dopravních nehod. Mnohdy však lidé povzbuzeni drogami tyto prvky ignorují.⁸

3 Intoxikace u řidičů

3.1 Metamfetamin a jeho intoxikace u řidičů

Metamfetamin se užívá kvůli adrenalinovým zážitkům. Po intoxikaci nastává pocit zvýšeného sebevědomí, a to má za následek posunutí hranic sebezáchovy, kdy uživatelé začnou dělat činnosti, které by za normálního stavu nedělali. Příkladem této činnosti mohou být noční závody, které jsou velmi nebezpečné pro okolí. Pokud je v tomto stavu zastaví policie, většinou ujíždějí. Díky účinkům metamfetaminu mají pocit, že jsou schopni policejní hlídce ujet. Avšak přecenění jejich schopností, agresivita a zkreslené vnímání reality nejčastěji vedou k dopravní nehodě, která končí s tragickými následky. Metamfetamin si získal oblibu také u řidičů kamionu, kteří tráví hodně času na cestě, a i když dodržují zákonem dané pauzy jejich celková únava neustále narůstá, a proto je zde riziko mikrospánku. Účinky metamfetaminu zaručují že řidič neusne, i když se toto může zdát jako pozitivní účinek, tak i přesto mají řidiči další účinky jako agresivita, zkreslené vnímání reality, a to je stejně nebezpečné jako mikrospánek.⁹

Metamfetamin se řadí do skupiny stimulačních návykových látek. Tyto látky stimulují centrální nervový systém. Účinky této látek mají různou sílu. Projevy intoxikace jsou stimulace, dále mydriáza (což je rozšíření zornice oka). Dochází také ke zvýšenému výkonu a sebevědomí, avšak uživatel snižuje svou soudnost, projevuje se podrážděnost, agresivita či psychická labilita. Předávkování se projevuje neklidem, halucinacemi, neschopností soustředit se a v neposlední řadě svalovými křečemi.

---

⁸. SCHRÖTER, Zdeněk. *Autoškola? Pohodlně!: 2018/2019*. Dvacáté první aktualizované vydání. Plzeň: Zdeněk Schröter, [2018]. ISBN 978-80-87803-12-7. s 42

⁹. BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8 s

Uživatel projevující zvýšeným sebevědomím někdy i agresivitou, která se projevuje rychlou a hazardní jízdou, při které má řidič nedostatečnou pozornost. Řidič, jenž je pod vlivem pervitinu přeceňuje často své schopnosti a díky stoupajícímu sebevědomí, dochází k pochybení v dopravních situacích. Mydriáza způsobuje zhoršenou reakci na světlo, a proto může docházet k oslnění protijedoucími auty. Pro srovnání, pokud je člověk v normálním stavu tak jeho zornice reagují na světlo zvětšováním a zmenšováním.

Pokud srovnáme uživatele pervitinu s uživatelem marihuany, tak uživatel pervitinu je mnohem nebezpečnější. Pokud droga stimuluje psychické procesy má často jedinec hodně energie, dochází k pocitu, že vše zvládne, chování tohoto jedince je velmi nepředvídatelné.¹⁰

3.2 Marihuana a její intoxikace u řidičů

Marihuana je oblíbená hlavně u mladší generace. To ale neznamená, že starší generace marihuanu nekouří. Například lidé kolem 40 let kouří marihuanu, protože si na to navykli v devadesátých letech 20. století, kdy marihuana získávala oblibu. Z toho lze usoudit, že uživatelé jsou jak mezi současnými, tak mezi budoucími řidiči motorových vozidel.

Pro pravidelné uživatele je kouření marihuany každodenní součástí jejich života, tak jako pro jiné pití kávy nebo kouření cigaret. Proto není neobvyklé, že ráno vstanou užijí marihuany a poté klidně jedou vozem do práce, či do školy. Tito lidé si pak ani neuvědomují možnost negativního ovlivnění řízení vozidla. Kromě pravidelných uživatelů existují uživatelé příležitostní, kteří marihuanu užívají například o víkendu, nebo na nějaké kulturní akci.¹¹

Látky, obsažené v marihuaně ovlivňují psychotické stavy a mají vliv na vnímání reality. Nejznámější látkou, kterou marihuana obsahuje je THC (trahydrokanabinol). Jedna dávka v podobě cigarety obsahuje 2-10 % THC, kvalitnější až 25 %.

---

¹⁰. BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8. s 35

¹¹. BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8. s 37

Intoxikace způsobuje euforické stavy, například pocit bez starostí nebo veselosti. Když přestanou euforické působit dochází k silné chuti po jídle. Avšak po odeznění mohou nastat i stavy jako dezorientace, úzkosti, halucinace, či apatie.

Po skončení intoxikace euforie nastává celkový útlum jedince. Řidič začne působit ospale, jeho reakce jsou zpomalené, je nepozorný, může bezdůvodně měnit rychlost vozidla, ignoruje chodce na přechodech a přehlíží dopravní značení. Jelikož podobně jako u metamfetaminu dochází k mydriáze dochází k oslnění protijedoucími vozidly. Intoxikace také mění řidičův úsudek v odhadu vzdálenosti a času, a proto je nebezpečný jak pro sebe, tak i pro ostatní účastníky provozu.

Marihuana má velký vliv na psychický stav a náladu osoby. Vedle pozitivních reakcí jako je veselá nálada, či uvolnění, existují také negativní vlivy. Člověk ovlivněný marihuanou může začít být úzkostný nebo podezřívavý. Protože na marihuaně vzniká psychická závislost, tak při abstinenci se u člověka objevuje neklid, panika nebo agrese. Marihuana má vliv i na paměť uživatele, hlavně na krátkodobou paměť, a proto se může stát, že si jedinec nepamatuje věci co se stali před chvílí.¹²

3.3 Kokain a jeho intoxikace u řidičů

Kokain v poslední době ztratil svou cenu a díky tomu je dostupnější pro více uživatelů. Dříve kokain užívali jen movitější lidé, proto se předpokládalo, že intoxikace řidičů je nízká. Kokain si mohli dovolit jen někteří lidé, většinou ti, co měli i nějaké drahé auto a policie se mohla zaměřovat jen na tento okruh lidí. Dnes ale z důvodu poklesu ceny se s ním lze setkat ve všech příjmových skupinách. I když cena klesla pořád se kokain užívá jen příležitostně v rámci výjimečných událostí, kam můžeme zařadit soukromé oslavy nebo akce s produkcí určité hudby (house, techno). Z toho důvodu se policie setkává s uživateli kokainu většinou ve dnech volna. Kokain však narozdíl od metamfetaminu není zneužíván řidič kamionu.¹³

Po intoxikaci kokainem dochází k stimulaci centrální nervové soustavy, uživatel začne mít pocit zvýšené výkonnosti, hyperaktivitu ale někdy také i agresivitu.

---

¹²BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8. s 38

¹³. BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8. s 40

Na začátku intoxikace uživatel pociťuje zvýšení sebevědomí jako u metamfetaminu, někdy až pocit nadřazenosti. Když droga přestává účinkovat přijdou deprese, či pocit podráždění.¹⁴

U pravidelných uživatelů se vyskytují psychózy, paranoia a také halucinace. Při intoxikaci se řidič projevuje stejně jako po intoxikaci pervitinem má zvýšené sebevědomí, které se projevuje agresivitou, uživatelé často nedodrží maximální povolenou rychlost. Jelikož má řidič pod vlivem kokainu snížený úsudek na realitu, přestane vnímat potencionální nebezpečí a začne podceňovat dopravní situace, jelikož díky zvýšenému sebevědomí si myslí, že situace zvládne bez problému.

3.4 Heroin a jeho intoxikace u řidičů

Heroin se neřadí k příležitostným drogám, a proto ho užívají jen problémoví uživatelé. Na tuto drogu si uživatelé vytvoří velmi silnou psychickou, ale i fyzickou závislost. Pro uživatele se heroin stane každodenním životem, něčím, bez čeho nemůže být. Z toho důvodu všechny finanční prostředky využívá k nákupu heroinu a mnohdy nemá peníze na automobil. Pokud uživatel heroinu má nějaké auto často bývá ve velmi špatném technickém stavu a tím na sebe upozorňuje. Existují také substituující uživatelé, kteří podstupují léčbu odvykání na heroin, ale pořád užívají léky, které obsahují opiáty, a proto jsou stejně nebezpeční jako uživatelé heroinu.

Při intoxikaci heroinem dochází k respiračním depresím, mióze (zmenšení zornic oka), silným pocitům euforie. Heroin je jedna z drog, u které vzniká psychická, i fyzická závislost. Tato závislost se rozvíjí již po několika užití této drogy. Psychická závislost se projevuje neovladatelnou touhou po droze. Čím déle uživatel heroin užívá tím více má potřebu po vyšších dávkách. Při abstinenci klesá množství dávky velmi rychle, a proto je pro uživatele, dávka, kterou bral před odvykáním smrtelná.¹⁵

Mezi další příznaky intoxikace patří celkový útlum, který se projevuje zpomalením motoriky a prodloužení reakčního času. K nebezpečím spojeným s heroinem patří ospalost, či mióza, jenž zhoršuje vidění za šera.

---

¹⁴. BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8. s 41

¹⁵.BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8.s 43

Řidič, jenž je pravidelným uživatelem působí na okolí jako klidný a vyrovnaný člověk až do doby kdy nastávají známky syndromu z odnětí neboli abstinenční syndrom. Pokud člověk heroin užívá delší dobu a má v těle dostatečnou denní dávku, je v lepším psychickém i fyzickém stavu než člověk, který neužil svou denní dávku a má abstinenční příznaky. Což znamená, že pro dopravu je mnohem nebezpečnější běžný uživatel s abstinenčními příznaky než ten, co má v sobě denní dávku, avšak dle legislativy by člověk bez přítomnosti látky neměl postih.¹⁶

3.5 Extáze a její intoxikace u řidičů

Extáze, nebo jiné amfetaminové drogy se užívají spíše v souvislosti s nějakou taneční událostí, ať už je to festival nebo diskotéka. Mezi typické uživatele patří lidé kolem 20 let, kteří se těchto akcí zúčastňují. Po intoxikaci uživatelé pocítují intenzivnější prožitky spojené s hudbou.

Amfetaminy mají kromě povzbuzujícího účinku, také mají vliv na vnímání reality, takže nemá vliv jen na centrální nervovou soustavu má vliv i na psychiku. Mezi účinky amfetaminu patří navození lepší komunikace mezi lidmi a příjemné empatické pocity. Také se projevují halucinace.

Poté co se člověk intoxikuje se může projevovat jako po užití metamfetaminu, například zvýšeným sebevědomím nebo agresivitou za volantem. Díky vlivům amfetaminů dochází ke ztrátě pozornosti, k poruchám koordinace a také ke sluchovým či zrakovým halucinacím. Jelikož má řidič snížený úsudek na realitu přestane vnímat nebezpečí, které mu může hrozit z okolí.¹⁷

3.6 Halucinogeny a jejich intoxikace u řidičů

Mezi halucinogeny lze zařadit spoustu drog, nejznámějšími jsou však LSD a lysohlávky. Tyto látky působí také na centrální nervovou soustavu, jejich účinky jsou poruchy vědomí, zkresleným vnímáním okolí a také halucinace. Halucinace způsobené halucinogeny jsou sluchové, kdy uživatel slyší neexistující hlasy nebo zvuky a halucinace optické, kdy předměty v okolí mění barvu či tvar.¹⁸

---

¹⁶. BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8 s 44

¹⁷.BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8. s 47

¹⁸. BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8. s 48

Jelikož LSD a lysohlávky patří k silným halucinogenům jejich uživatel nedokáže rozlišit, co je realita a co je iluze, a proto není schopen řídit vozidlo. Díky působení na jeho vnímání reality by nedokázal ujet ani pár metrů. Z tohoto důvodu je takový uživatel pro policejní hlídku hned nápadný.

Halucinogeny vyvolávají stavy podobné schyzofrenii. Uživatelé často jednají neočekávaně a nekontrolovatelně, a tím mohou ohrozit sebe, ale i ostatní v jejich okolí.

3.7 Těkavé látky a jejich intoxikace u řidičů

Těkavé látky způsobují utlumení centrální nervové soustavy podobně jako alkohol. Účinek těchto látek je většinou velmi rychlý a velmi rychle také odezní. Pokud jedinci užívají menší dávky dochází k poruchám chování, dezorientaci nebo pocitu nezranitelnosti. U pravidelných uživatelů, jenž užívají větší dávky se objevují křeče, či kóma, nepříznivě působí na mozek, v nejhorších případech mohou způsobit smrt.¹⁹

Intoxikace se projevuje přeceňováním svých schopností, poruchami pozornosti, opožděnými reakcemi, nebo ospalostí. Jelikož látky nemají dlouhotrvající účinek, který se pohybuje kolem pár minut, tak u řidičů většinou nejsou známky poruchy řízení vozidla. Pokud však řidič má ještě účinky této látky bývá neschopný komunikace, neklidný a v jeho automobilu je možné tyto látky cítit.

3.8 Léky

V této kapitole stojí za zmínku také léky, používané na nemoci nebo jiné problémy, které mají vliv na řízení vozidla. U těchto léků se často tato informace objevuje v příbalovém letáku, kdy užívání těchto léků snižuje reakční schopnosti řidiče, či způsobují ospalost, a tím pádem jsou také nebezpečné. K těmto lékům patří silnější analgetika, působící stejně jako opiáty, anxiolytika podobné alkoholu nebo sedativa, jenž se vyznačují zklidňujícím účinkem.

---

¹⁹. BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8. s. 51

4 Zákony a přestupky týkající se řízení pod vlivem OPL

Nejdůležitějším zákonem v této oblasti je *zákon č. 361/2000 Sb. Zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů*.

Tento zákon se ve svém úvodním ustanovení - Hlava I se zabývá předmětem úpravy a vymezením pojmů. Například tím, kdo je vlastně účastníkem provozu, kdo je řidič, co je motorové a nemotorové vozidlo a podobně. Pro tuto práci je důležitá hlavně Hlava II týkající se provozu na pozemních komunikacích. V paragrafu § 5 Povinnosti řidiče definuje, co **řidič nesmí**:

a) požití alkoholický nápoj nebo jinou látku obsahující alkohol (dále jen „alkoholický napoj“) nebo užití jinou návykovou látku během jízdy,

b) řídit vozidlo nebo jet na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, kdy by mohl být ještě pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky; v případě jiných návykových látek uvedených v prováděcím právním předpise se řidič považuje za ovlivněného takovou látkou, pokud její množství v krevním vzorku řidiče dosáhne alespoň limitní hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem²⁰

V hlavě VI Přestupky v ustanovení § 125c Přestupky fyzických osob je uloženo že fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích, kdy v rozporu s druhým odstavcem povinností řidiče

b) řídí vozidlo nebo jede na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky nebo v takové době po užití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky,

Za tento přestupek lze uložit pokutu od 2500 Kč do 20000 Kč a zákaz činnosti od šesti měsíců do jednoho roku.

c) řídí vozidlo nebo jede na zvířeti ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodila požitím alkoholického nápoje nebo užitím jiné návykové látky,²¹

---

²⁰Zákony pro lidi - Sbirka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. [2021-02-14] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361#cast1-hlava2>

²¹ Zákony pro lidi - Sbirka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. [cit. 2021-02-14] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361#cast1-hlava5>

Pro přeštek v tomto odstavec lze uložit pokutu od 25000 Kč do 50000 Kč a zákaz řízení po dobu jednoho roku až dvou let.

Dalším zákonem, který se zabývá touto oblastí je **zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník v hlavě VII trestné činy obecně nebezpečné v ustanovení § 274 Ohrožení pod vlivem návykové látky (1) Kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.**²²

Řidič v tomto případě je potrestán přísněji pokud způsobí dopravní nehodu, nebo spáchá tento čin při činnosti u které je vliv OPL zvlášť nebezpečný. V tomto případě se nejedná o přímé ohrožení, což znamená, že nebezpečí nemusí hrozit přímo, a proto pro naplnění skutkové podstaty stačí pouze možnost vzniku poruchy.

Zákonem z trestního zákoníku, zabývající se touto problematikou je také **zákon 40/2009 Sb. Trestní zákoník**

Tento zákon se v hlavě X Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných, zabývá trestnými činy, které narušují lidské soužití.

K těmto trestným činům patří ustanovení **§ 360 Opilství.** Podstatou tohoto zákona je že se člověk přivede užitím návykových látek do stavu nepřičetnosti a v tomto stavu spáchá trestný čin.²³ Tento trestný čin má dvě fáze, v první fázi se pachatel musí uvést do stavu vylučující přičetnost, a poté v tomto stavu musí spáchat čin jinak trestný. Důležitým znakem tohoto trestného činu jsou účinky dané látky, nikoli však její složení, jelikož né všechny návykové látky, které tento zákon popisuje vyvolávají návyk. U těchto trestných činů musí být přítomný úmysl, či nedbalost. Zavinění se vztahuje pouze na přivedení se do stavu nepřičetnosti, nevztahuje se však na trestný čin spáchaný v tomto stavu.

Pokud řidič pod vlivem návykových látek způsobí dopravní nehodu, při které dojde k ublížení na zdraví, nebo k usmrcení lze toto jednání kvalifikovat podle trestní zákoníku, zabývající se mimo jiné i trestnými činy proti životu a proti zdraví.

---

²²*Trestní právo: (soubor zákonů).* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, [2019]. 208s. ISBN 978-80-7380-786-3. s 76

²³. JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část.* 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. 1000s. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3. s 891

Prvním ustanovením, jenž sem lze zařadit je *§ 143 Usmrcení z nedbalosti*, který ve svém třetím odstavci uvádí: *odnětím svobody na dvě léta, až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony.*²⁴ V případě usmrcení z nedbalosti, kdy pachatel na rozdíl od vraždy nemá v úmyslu svým jednáním způsobit smrt. Tyto trestné činy se právě velmi vyskytují v dopravě, kdy k jejich posuzování se často používá *zákon č 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích*, podle kterého se stanoví míra opatrnosti, kterou řidič může v daném okamžiku vynaložit.

K trestným činům proti zdraví, zabývajícím se tímto problémem se řadí také ustanovení trestního zákoníku *§ 147 Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti* a *§ 148 Ublížení na zdraví z nedbalosti*. Oba tyto zákony se zabývají stejně jako při usmrcení z nedbalosti tím, co se stane, pokud pachatel spáchá jeden z těchto trestných činů, protože poruší zákon, týkající se bezpečnosti dopravy. K porušení tohoto zákona patří mimo jiné i užívání omamných a psychotropních látek před jízdou, či během ní. A právě z důvodu velkého výskytu tohoto trestného činu v dopravě, i v těchto případech stejně jako při usmrcení z nedbalosti se využívá zákon o provozu na pozemních komunikacích, kdy se určí míra opatrnosti, jenž mohl řidič vynaložit.

5 Detekce návykových látek a působení v organismu

Každá droga má jiné účinky na organismus, tyto účinky jsou dány hlavně rychlostí dosažení cílového místa působení určité drogy, či množstvím užití dané látky. Při injekční aplikaci dochází k maximálním účinkům okamžitě, a poté postupně tyto účinky klesají. Pokud uživatel látku užije perorálně dochází k postupnému zvyšování účinků, dokud nedosáhnou svého maxima, a poté se zase snižují. Způsob, kterým uživatel danou drogu aplikuje značně ovlivňuje rychlost a rozsah absorpce.²⁵

---

²⁴. *Trestní předpisy: redakční uzávěrka* .. Ostrava: Sagit, 2019-. ÚZ. ISBN 978-80-7488-424-5. s 45

²⁵. BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8 s 92

5.1 Tělní tekutiny sloužící k detekci drog

Při odhalování výskytu drog v organismu se užívá chemicko-toxikologické vyšetření, jenž se odebrá z různého biologického materiálu. Jelikož existují faktory, které ovlivňují dobu, po kterou danou drogu lze zjistit v biologickém materiálu, není jednoznačné, jaký biologický materiál lze použít. Mezi tyto faktory patří vlastnosti drogy, ať už je těkavost či vazba na bílkoviny, způsob aplikace, velikost a kvalita drogy a hlavně doba, jenž uplynula mezi odebráním vzorku a užitím.

Jednou z tělních tekutin, sloužící k detekci drog je krev. Krev totiž v lidském těle slouží jako „převážec“ různých látek do celého těla, především však do mozku. Nejrychlejším způsobem, kterým se droga dostane do krve je samozřejmě nitrožilně, poté pomocí vdechování kouře do plic, díky nimž se návyková látka do krve dostává společně s okysličenou krví. Nejpomalejší způsob dostání se do krve je užití této látky perorálně. Návykovou látku lze v těle detekovat v době, kdy droga působí na lidskou psychiku. Poněvadž tento odběr biologického materiálu provádí pouze lékař, tento typ odběru je nejméně vhodným pro policejní kontrolu.²⁶

Druhou tělní tekutinou, používající k odhalování výskytu drog jsou sliny. Sliny jsou vlastně takovým zrcadlem krve, jelikož detekce drog v slinách kopíruje detekci drog v krvi. Z toho důvodu je doba, po kterou lze látku odhalit ve slinách stejná jako v krvi, tedy po dobu, kdy droga působí na psychiku člověka. Jediným problémem odhalení drog ze slin může být fakt, že u slin dochází k neustálému ředění slin, a proto množství detekované látky neustále klesá. Avšak z hlediska dostupnosti je toto nejvyužívanější způsob detekce drog.

Třetí tělní tekutina, ze které lze zjistit přítomnost drogy je moč. Moč odvádí z těla škodlivé látky, a proto odvádí i drogy. Z důvodu délky procesu lze drogy v moči najít i několik dní po intoxikaci. Problémem tohoto testu je, že pomocí něj lze sice zjistit, že jedinec užil drogu v nedávné minulosti, ale nelze díky němu prokázat, ovlivnění onou drogou. A proto se tento způsob detekce při policejních kontrolách moc nevyužívá.²⁷

---

²⁶. BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8 s 94

²⁷. BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8. s 95

Mezi další biologické materiály lze zařadit také pot, v kterém je návyková látka přítomná po stejnou dobu jako v krvi a na rozdíl od slin se neředí, z toho důvodu se může zdát jako dobrou alternativou pro získání biologického materiálu. Posledním materiálem mohou být vlasy, které se užívají spíše k prokázání drogové minulosti.

5.2 Doba možného odhalení a účinků drog

V případě pervitinu a extáze je detekce velmi podobná. Z krve lze tyto drogy zjistit maximálně 24 hodin po užití těchto látek. V moči se tato látky vyskytuje dva až tři dny po užití. U slin je to podobné jako u krve a tyto lze najít ve slinách maximálně 72 hodin po užití.

Nejdůležitější látkou, jenž marihuana obsahuje je THC, tuto látku je však možné detekovat z krve pouze krátkou dobu přibližně asi 6 hodin po užití. V moči se tato látka u občasných uživatelů vyskytuje asi tři dny, u pravidelných uživatelů jí lze objevit i několik týdnů i měsíců po posledním užití, protože THC se v případě pravidelného užívání váže na tuky, které tuto látku postupně vylučují. I ve slinách se THC nevyskytuje dlouho, maximálně den od posledního kouření.²⁸

U kokainu je možná detekce velmi podobná jako u pervitinu, či extáze. V krvi a ve slinách se kokain vyskytuje do jednoho dne po užití této látky a v případě moči je výskyt 12 až 24 hodin.

Heroin se po aplikaci přeměňuje na morfin, a proto ho v krvi lze najít jen několik hodin po užití většinou do jednoho dne.

Morfin však může vzniknout i z jiných opiátů, a nebo může být aplikovaný sám o sobě. V moči se heroin vyskytuje dva až tři dny.

Posledními látkami jsou látky těkavé. Jelikož většina inhalovaných látek se vylučuje zpět pomocí dechu, nejsou většinou detekovány v krvi ani v moči. U některých však dochází k částečnému přenosu do krve, či moči. V případě detekce pomocí krve musí být dodrženo několik zásad například užití pouze skleněné zkumavky. Často však bývá detekce v tkáních pryč do 60 minut od užití.²⁹

---

²⁸ BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8. s 98

²⁹ BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8. s 99

5.3 Metody detekce drog v organismu

Metody detekce drog v organismu lze rozdělit do dvou skupin. Kromě laboratorních metod, které se moc nevyužívají z důvodu dlouhého procesu, existují i metody orientační detekce návykových látek. Tyto metody jsou velice užívány v praxi, jelikož je policista může vyhotovit na místě a nemusí podezřelého převážet do laboratoře, a i když orientačními metody nezjistí koncentraci látek v organismu, díky které se posuzuje vliv na řídičské schopnosti, stačí mu zjištění, že řidič v sobě danou látku má.³⁰

5.3.1 Orientační metody

K testování toho typu se využívají biologické látky získané od řidiče. Mohou to být vlasy, krev, moč, či sliny. Orientační metody mají dvě podskupiny. Prvními jsou testy, při kterých osoba poskytne nějakou svou tělní tekutinu, popřípadě vlasy a ty se pošlou do laboratoře k vyhotovení výsledku. Avšak tato metoda má nevýhodu v podobě ceny za test a čekání na výsledek.³¹

Druhou skupinou orientačních metod jsou screeningové testy v podobě papírových proužků, které jsou napuštěny sloučeninami, které reagují s určitou drogou. Výhodou těchto testů je možnost provedení hned na místě a okamžité zjištění stavu. Přesnost těchto testů se pohybuje kolem 95 % až 98 %. V této skupině existuje několik druhů. Jedním druhem jsou testy, jenž odhalují jen jeden typ drogy a druhým jsou multipanely, zjišťující až 10 druhů drog.

5.3.2 Typy orientačních metod

První typ- Slinné testy

Tyto testy jsou založené na vzorku slin, poskytnutým podezřelou osobou. U tohoto testu není možné zfalšovat výsledek a k dalším výhodám patří snadné odebrání vzorků. Tento princip využívá orientační sada typu DrugWipe, využívaná Policií ČR.

---

³⁰. BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8. s 102

³¹. BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8. s 104

Druhý typ- Potní testy

Mají podobu ve formě speciálních náplastí, připevněných na kůži a tím odebírají pot. Tento typ testů se nejčastěji používá v drogových léčebnách, či v dětských domovech, kdy potřebují kontrolovat přítomnost drog v delším období.³²

Třetí typ- močové testy

K provedení toho typu testu je zapotřebí moč. Při provádění testu se musí dodržovat pravidla napsaná výrobcem jinak může dojít k chybnému výsledku testu. Často se objevují návody, jak tyto testy obelhat, ale účinnost těchto návodů je sporná.

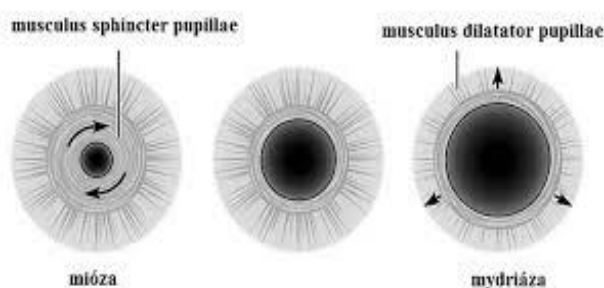
Laboratorní metody

Pokud chce policie, či člověk, kterému test dělají zajistit úplnost, musí se použít i laboratorní metody. Tyto metody se používají v rámci lékařského vyšetření, odebráním krve, nebo moči. V rámci těchto metod lze určit koncentraci látky v těle. Určení míry ovlivnění však stanovuje psychiatr, který také posuzuje toleranci na návykové látky, množství aplikované drogy atd.³³

5.3.3 Mydriáza a mióza

K detekci omamných a psychotropních látek se také užívá mydriáza a mióza.

Obr. č. 2 – mydriáza a mióza

³². BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8. s 105

³³. BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8 s 111

V běžném stavu zorničky reagují na světlo, jejich velikost se mění podle osvětlení. Spousta látek, ale i drog většinou zorničky rozšiřují, jen některé je zužují.

V případě stimulačních drog (pervitin, kokain, extáze), ale také marihuany se zorničky rozšiřují a v případě opiátů se naopak zorničky zužují. Jelikož příčinou mydriázy, či miózy mohou být i jiné zdravotní problémy například epilepsie, k detekci drog se kromě tohoto způsobu užívá i jiné znaky, které uživatel drog vykazuje.

6 Prevence v oblasti dopravy

Tato kapitola je zaměřená na prevenci v oblasti řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek, v první části je rozdělení prevence a celkově pojem prevence. V další části už je probrána konkrétní prevence v této oblasti a preventivní programy.

6.1 Prevence kriminality

Prevence kriminality má za úkol zamezovat negativním jevům, v tomto případě páčání trestných činů, jelikož „*represivní přístupy, jakožto reakce na spáchanou trestnou činnost se jeví jako málo efektivní*“.³⁴ Z toho důvodu se prevence stala více užívanou složkou kontroly kriminality. Kontrola kriminality je v současné době uskutečňována pomocí kriminální politiky, která má dva subsystémy, trestní politiku a preventivní politiku. Trestní politika má za úkol trestní zákonodárství, ale i zajišťovat činnost orgánů v trestním řízení (soudy, policie, věznice, statní zástupce či probační pracovníky).

Prevenci kriminality lze vnímat jako *veškerá opatření směřující k eliminaci trestné činnosti před jejím započatím, případně před jejím pokračováním*.³⁵

6.1.1 Dělení prevence kriminality

Prevenci kriminality lze dělit podle spektra zaměření na přímé preventivní strategie, jejichž hlavním cílem je zamezování páčání kriminality a na nepřímé preventivní programy, jejichž cíl není proti kriminalitě, ale zabývají se spíše sociálními

---

³⁴ VÁLKOVÁ, Helena, Josef KUČHTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-732-3. s 256

³⁵ VÁLKOVÁ, Helena, Josef KUČHTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-732-3. s 257

podmínkami, ať už je to zaměstnanost, či bydlení. Podle obsahu zaměření prevence kriminologie jí lze rozdělit na prevenci sociální, situační a prevenci viktimmnosti.

Cílem sociální prevence je vytvářet podmínky pro společenský život, ať už z hlediska ekonomického, volnočasového, sociálního, psychologického, či výchovně-vzdělávacího. Sociální prevence se zabývá hlavně negativními stránkami života, jakými jsou například bezdomovectví, či záškoláctví. Objekty sociální prevence jsou rodina, jenž je hlavním životním prostředím jedince, školní prostředí z důvodu zásahu do výchovného procesu, kdy si zde dítě utváří svou osobnost, trávení volného času, které zkoumá kde lidé tráví svůj volný čas, zaměstnání, které patří jak mezi problémy ekonomické, tak problémy sociálně psychologické. Dalším objektem jsou média, jenž často prezentuje násilí, a proto se ukazuje na jejich negativní působení.³⁶

Situační prevence vychází hlavně ze zkušeností, jelikož určitá kriminalita se děje na určitých místech, v určitý čas a za určitých okolností. Tento druh prevence má vysokou úspěšnost, ale pouze v případě volby adekvátních opatření a prostředků, ať už finančních, či personálních.

Prevence viktimmnosti se zaměřuje na oběti, nebo potencionální oběti. Pomáhá jim v podobě zdravotních, psychologických a právních poradenství. Zaměřuje se také na učení sebeobrany. Tento druh prevence využívá prevenci situační, ale i sociální.³⁷

Posledním dělením prevence je dělení podle zaměření na prevence primární, sekundární a terciální. Primární prevence je zaměřena hlavně na vzdělávací, volnočasové a výchovné aktivity, jenž mají předcházet vzniku trestné činnosti. K primární prevenci lze zařadit například různé reklamní spoty, které mají varovat před páčáním trestné činnosti. Sekundární prevence se zaměřuje na jedince, či skupiny u kterých je pravděpodobné, že by mohli páchat trestnou činnost, nebo se stát oběťmi trestné činnosti. Sekundární prevencí je například zaměření na narkomany. Terciální prevence má za úkol návrat kriminálně narušených osob zpět do normálního života.

---

³⁶. SVATOŠ, Roman. *Prevence kriminality*. Druhé aktualizované vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2016. 132s. ISBN 978-80-7556-009-4. s 16

³⁷SVATOŠ, Roman. *Prevence kriminality*. Druhé aktualizované vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2016. 132s. ISBN 978-80-7556-009-4. s 16

6.1.2 Subjekty prevence kriminality

Subjekty, které mají na starosti prevenci kriminality, lze dělit podle působnosti. Systém prevence má tři úrovně, první úroveň je republiková a resortní.

Tato prevence má na starost legislativu, podporu specifických projektů, ale také strategii prevence kriminality v ČR. Tuto úroveň má na starosti vláda ČR a spadá pod ní republikový výbor pro prevenci kriminality, resort ministerstva vnitra a další instituce.

Druhou je krajská úroveň, jenž má za úkol analyzovat území, vytipovat problémové lokality a realizovat preventivní aktivity. Tyto aktivity jsou v působnosti krajských úřadů.

Poslední úroveň je lokální, kterou má na starost obec, obecní policie a základní útvary ČR. Obec se stará o lokální analýzu, koordinaci aktivit na území a také o obecní policii, která je součástí prevence kriminality v obci. Základní útvary policie ČR se zabývají spoluprací s obcemi, plněním úkolů PČR, ale i efektivní prevencí kriminality.³⁸

6.2 Prevence zaměřená na dopravu

Na prevenci v dopravě se podílí několik subjektů. V první řadě je to ministerstvo dopravy, jehož cílem je zajišťovat bezpečnost na silnicích. Ministerstvo dopravy vydává roční strategii, kde předkládá své priority a cíle na další rok. Příkladem může být snížení dopravních nehod mladistvých a podobně. Dalším subjektem je Ministerstvo vnitra, jenž má pod sebou oddělení BESIP, které má na starosti bezpečnost na pozemních komunikacích a v rámci své činnosti vytváří celostátní kampaně směřované na problémy v dopravě. Ministerstvo vnitra má pod sebou také Policii ČR, na kterou se tato práce zaměřuje. Policie ČR má za úkol, jako ostatní subjekty bezpečnost na českých silnicích, vzdělávání v rámci dopravní výchovy, provádění různých kontrol, jenž se zaměřují na aspekty, které mohou ohrozit bezpečí na silnicích. PČR také reaguje hlavně na změny a vývoj v dopravě a užívá preventivní opatření, díky kterým zajišťuje větší bezpečí na silnicích. Tyto opatření lze rozdělit do několika skupin.

---

³⁸. SVATOŠ, Roman. *Prevence kriminality*. Druhé aktualizované vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2016. 132s. ISBN 978-80-7556-009-4. s 18

Administrativně právní

Jedná se o legislativní nástroje, sloužící k právní úpravě na téma silniční dopravy. Řadí se sem i opatření, jenž pomáhají s uplatňováním legislativy, a to jak pro všechny účastníky provozu, tak i pro specifické skupiny.

Výchovné a vzdělávací

V tomto případě se jedná o podílení se na vzdělávacích akcích, kdy tyto akce má na starost policie v rámci oddělení tisku a prevence, ale také dopravní policie a jiné složky PČR. PČR se podílí na výuce dopravní výchovy a dopravních soutěžích, které pořádá většinou ve spolupráci s institucí BESIP.

Taktické operativní

Těmito prostředky PČR kontroluje stav v dopravě. Pomocí těchto prostředků dělá speciální silniční kontroly, informuje veřejnost o problémech na silnicích, o místě výskytu dopravních nehod, či uzavírkách.

Technické

V rámci technických opatření se jedná o prostředky, které policie využívá k dohledu na bezpečnost provozu. Do této skupiny lze zařadit prostředky na detekci alkoholu, drog, k měření rychlosti či prostředky ke sledování a regulaci dopravy. Dále sem patří dopravní značení, nebo reflexní prvky na oblečení účastníků provozu.

6.2.1 Dopravně bezpečnostní činnost PČR

Dopravně bezpečnostní činnost se řadí k základním opatřením situační prevence a používá se k zajišťování bezpečnosti na silnicích. Tato činnost se uskutečňuje formou dohledu dopravní policie, ale i jiných složek PČR, jejíž základem je každodenní dohled na provoz na pozemních komunikacích a kontrola dodržování dopravních předpisů.³⁹

---

³⁹. Ředitelství služby dopravní policie - Policie České republiky. *Úvodní strana - Policie České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 16.03.2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/reditelstvi-sluzby-dopravni-policie-o-nas-reditelstvi-sluzby-dopravni-policie.aspx>

K činnostem, které policie v tomto ohledu vykonává lze zařadit hlavně technické opatření, využívaná ke snižování dopravních nehod a ke zvyšování bezpečnosti účastníků silničního provozu. V rámci situační prevence policie provádí speciální kontroly, které kontrolují dodržování předpisů v rámci bezpečnosti silničního provozu.

K těmto kontrolám patří následující:

- a) kontrola technického stavu vozidla
- b) kontrola dodržování pravidel silničního provozu
- c) kontrola nejvyšší povolené rychlosti
- d) kontrola dodržování zákazu užívání alkoholu a návykových látek u řidičů
- e) kontrola způsobu jízdy na delší vzdálenost
- f) kontrola dodržování právních předpisů, souvisejících s provozováním silniční dopravy

Kromě těchto kontrol policie také uskutečňuje akce a opatření, jejichž hlavním cílem je ovlivnění dopravně bezpečnostní situace na určitém místě. Jedná se o dopravně bezpečnostní akci „X“, zaměřující se na dohled na silniční provoz, kde využívá jednotlivé speciální kontroly. Druhou akcí je dopravně bezpečnostní akce „Y“, jejímž cílem je kontrola dodržování zákazu požívání alkoholu a návykových látek během, či před jízdou.

6.2.2 BESIP

BESIP je zkratkou pro bezpečnost silničního provozu. Jedná se o oddělení Ministerstva dopravy ČR, jehož úkolem je zajišťovat bezpečnost na silnicích a působit pomocí prevence na lidského činitele. Mezi činnosti patří celostátní kampaně, dopravní výchova a informace o postupech, jenž jsou osvědčené. Tato organizace má svou radu tvořenou zástupci parlamentu, ministerstev, zájmových organizacích, soukromého sektoru a občanských sdružení.⁴⁰

Ve své působnosti má všech 14 krajů v České republice, kde koordinátoři dělají akce pro veřejnost, pořádají různé semináře a akce pro řidiče.

---

⁴⁰. BESIP - Kdo jsme. *BESIP - Úvod* [online]. Copyright © 2021 [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: <https://www.ibesip.cz/O-Besip/BESIP-o-nas>

Hlavní strategií BESIPU je vytváření kampaní, kde vyzdvihují svá klíčová témata a snaží se do podvědomí lidí dostat informace produkující pomocí těchto kampaní. Tyto kampaně většinou probíhají pomocí medií a jsou viděny na celostátní úrovni. Ke kampaním vytvořených díky BESIPU patří:

„Nenech se ovlivnit“

Tato kampaň má zaměření především na prevenci u mladých řidičů, jenž řídí pod vlivem alkoholu, či drog. Hlavním cílem projektu je motivace lidí, k uvědomění si rizik spojených s řízením pod vlivem OPL a alkoholu. Kampaň probíhala v rámci jednoho televizního a dvou rádiových spotů vysílaných od října do prosince roku 2020.

K medializaci této kampaně BESIP využil také sociální sítě, kde byla videa sdílena až do března 2021. Video sloužící k této kampani má vyvolat dojem, že bylo natočeno při reálné situaci končící dopravní nehodou.⁴¹

„Agresivita zabíjí“

Kampaň, vytvořená ve spolupráci s asociací pojišťoven a policií ČR. K hlavnímu cíli této kampaně patří upozornění na problematiku spojenou s agresivním chováním řidičů za volantem. Hlavním problémem v této oblasti je fakt, že pouze 5 % řidičů si je vědomo jejich agresivity za volantem. Přitom až 7 z 10 řidičů se nechá k agresivní jízdě vyprovokovat.

„Nemyslíš, zaplatíš“

Nemyslíš, zaplatíš patří k nejúspěšnějším a k nejznámějším kampaním vytvořených BESIPEM. Kampaň byla zaměřena hlavně na řidiče do věku 25 let a jejich nejčastějšími příčinami dopravních nehod. Jejím cílem bylo upozornit na rizika, které ovlivňují bezpečnou jízdu a docílit toho, aby se daná skupina těmito rizikům vyhnula. Spoty ukazovali situace, se kterými řidiči přicházejí do styku během jízdy a které při nedodržení pravidel provozu mohou skončit závažnými následky. Tato kampaň se snažila pomocí negativních emocí ovlivnit chování mladých řidičů na silnicích.

V této kapitole nejsou ukázány všechny kampaně, ale jen ty nejznámější, které mají spojitost s řízením pod vlivem omamných a psychotropních látek.

---

⁴¹. BESIP - NENECH SE OVLIVNIT. *BESIP - Úvod* [online]. Copyright © 2021 [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: <https://www.ibesip.cz/Akce-a-kampane/Kampane/NENECH-SE-OVLIVNIT>

BESIP má také na starost národní strategii bezpečnosti silničního provozu. Tuto strategii vytváří na 10 let a klade si cíle, jenž má v úmyslu splnit v těch 10 letech, kdy daná strategie platí.

6.2.3 Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2021-2030

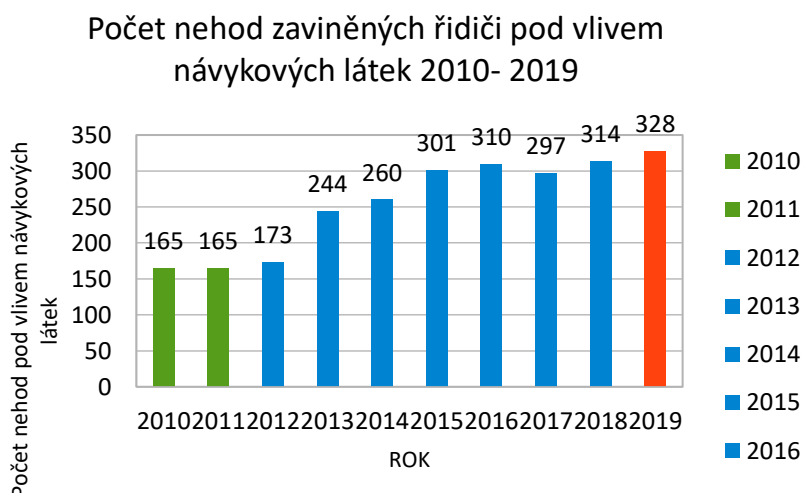
Národní bezpečnostní strategie na období 2021-2030 je materiál Ministerstva dopravy vznikající za spolupráci s oddělením BESIP. Pomocí vytyčování cílů má za úkol navrhnout opatření směřující ke snížení nehodovosti. Hlavním cílem je snížení počtu obětí a těžkých zranění způsobených při dopravních nehodách.

Oblastí, která má největší potenciál ke snížení onoho počtu obětí a zraněných, byla stanovena nepřiměřená rychlost. Díky tomu, že řidiči nedodržují stanovenou rychlost nezvládnou včas vyhodnotit situace způsobují velmi často dopravní nehody.⁴²

Další oblastí, na kterou se tato strategie zaměřuje jsou mladí řidiči, kteří přinášejí riziko jak v podobně nedostatku zkušeností, tak i svým nezodpovědným chováním. V této skupině se jedná častěji o muže, kteří mají tendenci se chovat agresivně, či jezdit adrenalinovým způsobem.

6.2.4 Statistika nehodovosti, způsobené pod vlivem drog

Graf č. 1- nehody pod vlivem OPL⁴³

⁴². *BESIP-Úvod* [online]. Copyright © [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: <https://www.ibesip.cz/Besip/media/Besip/data/web/Strategie-BESIP-2021-2030.pdf>

⁴³. *BESIP - Úvod* [online]. Copyright ©5 [cit. 08.03.2021]. Dostupné z: <https://www.ibesip.cz/getattachment/8444f61d-291b-4803-bb9f-b3b85fd1a1f0/Alkohol-a-jine-navykovye-latky.pdf?lang=cs-CZ>

Statistika použitá v této práci se zaměřuje na počet nehod, jenž způsobili osoby pod vlivem návykových látek a ukazuje jejich vývoj od roku 2010 do roku 2019. Ze statistiky lze usoudit, že počet nehod způsobených řidiči pod vlivem OPL neustále stoupá, a proto je to závažný problém. V rámci této problematiky, jak už je zde zmíněno vzniklo několik preventivních programů, které mají odradit od užívání návykových látek za volantem, tyto programy vyšli na podzim roku 2020, takže ještě nelze posoudit, zda fungují, nebo ne.

7 Dotazníkové šetření mezi širokou veřejností

7.1 Stanovené hypotézy

Hypotéza č. 1

Odhaduji, že více než 50 % dotazovaných zná někoho kdo někdy řídil nebo řídí pod vlivem omamných a psychotropních látek.

Hypotéza č. 2

Většina respondentů odpoví že pod vlivem omamných a psychotropních látek řídí více muži než ženy

Hypotéza č. 3

Více než 70 % dotazovaných se zúčastnilo přednášky, která se týkala prevence řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek

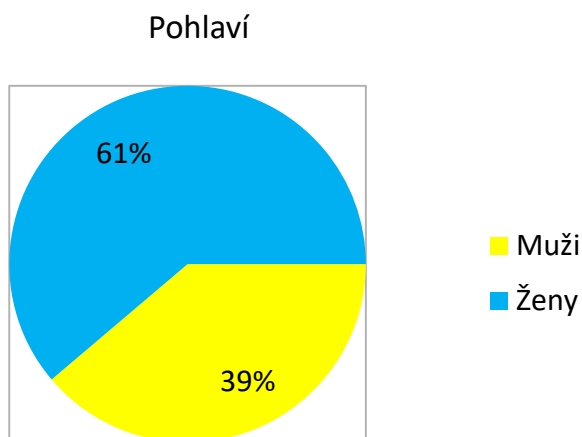
7.2 Vyhodnocení výsledků šetření

7.2.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Dotazník obsahoval 18 otázek, kdy 15 otázek bylo uzavřených a 3 otevřené, kdy respondenti odpovídali vlastními slovy. Dotazník byl proveden prostřednictvím pomoci stránky [www.docs.google.com](https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScfLbpPoUvTW7uKQXEQMKJ0nwzyypUZA9Taq77SY-0MfIMyJw/viewform?usp=sf_link) a to v podobě odkazu, který sem rozesílala veřejnosti v okolí Příbrami.

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScfLbpPoUvTW7uKQXEQMKJ0nwzyypUZA9Taq77SY-0MfIMyJw/viewform?usp=sf_link. Výzkum probíhal od začátku měsíce února roku 2021. Celkem bylo zodpovězeno 103 dotazníků.

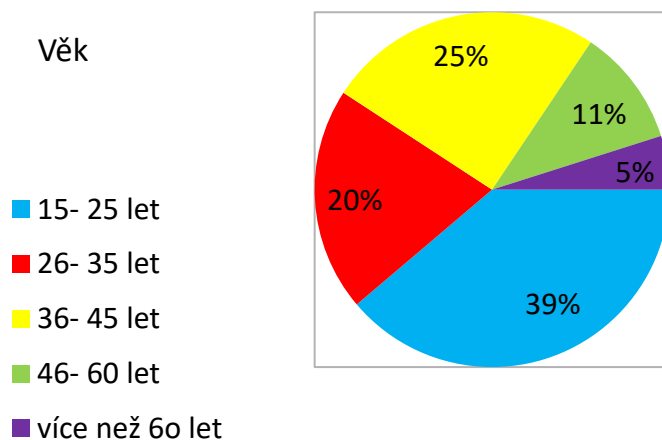
Graf k otázce č. 1 - pohlaví⁴⁴

Vyhodnocení otázky:

Ze 103 respondentů na tuto otázku odpovědělo 38,8 % (40) mužů a 61,2 % (63) žen

Graf k otázce č. 2 - věk⁴⁵

Vyhodnocení otázky:

Na druhou otázku odpovědělo 38,8 % (40) lidí ve věku 15-25 let, 20,4 % (21) ve věku 26- 35 let, 25,4 % (26) 36- 45 let, 10,7 % (11) odpovídajících ve věku 46- 60 let a 4,9 % (5) lidí, kterým je více než 60 let

---

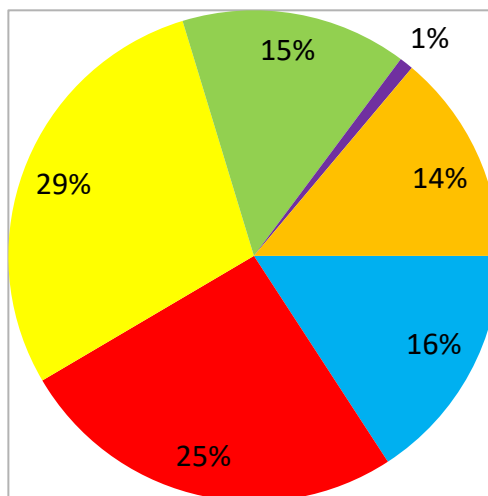
⁴⁴Vlastní zdroj

⁴⁵Vlastní zdroj

Graf k otázce č. 3- nejvyšší dosažené vzdělání⁴⁶

Nejvyšší dosažené vzdělání

- Základní škola
- Střední odborné s výčným listem
- Střední odborné s maturitou
- Střední všeobecné (gymnázium)
- Vyšší odborné

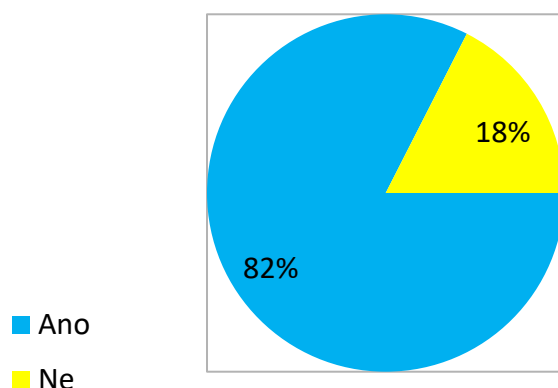
Vyhodnocení otázky:

U této otázky uvedlo 15,5 % (16) respondentů, že má základní vzdělání, 25,5 % (26) uvedlo střední odborné vzdělání s výčným listem, 28,2 % (29) střední odborné s maturitou, 14,6 % (15) uvedlo všeobecné střední vzdělání neboli gymnázium, 0,9 % (3) respondenti uvedli vyšší odborné vzdělání a 13,6 % (14) má vysokoškolské vzdělání.

⁴⁶Vlastní zdroj

Graf k otázce č. 4- vlastnictví řidičského průkazu⁴⁷

Jste majitelem řidičského průkazu

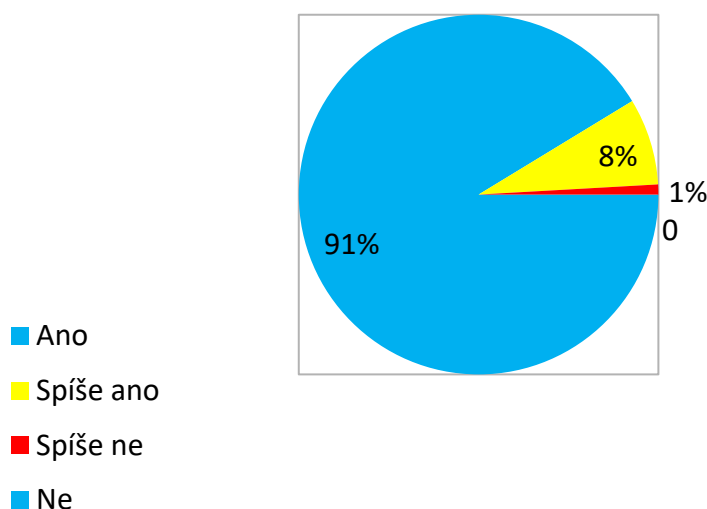

Vyhodnocení otázky:

Ze 103 dotazovaných má 82,5 % (85) řidičské oprávnění a 17,5 % (18) nemá.

Graf k otázce č. 5- závažnost řízení pod vlivem OPL⁴⁸

Je podle Vás řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek závažný problém ?

Vyhodnocení otázky:

91,3 % (94) respondentů se domnívá, že řízení pod vlivem je problém, 7,8 % (8) respondentů uvedlo že to spíše problém je, 0,9 % (1) respondent uvedl, že to problém spíše není a nikdo nevedl, že to problém není.

---

⁴⁷Vlastní zdroj

⁴⁸Vlastní zdroj

Tabulka k otázce č. 6 - Proč je to problém/ není ?⁴⁹

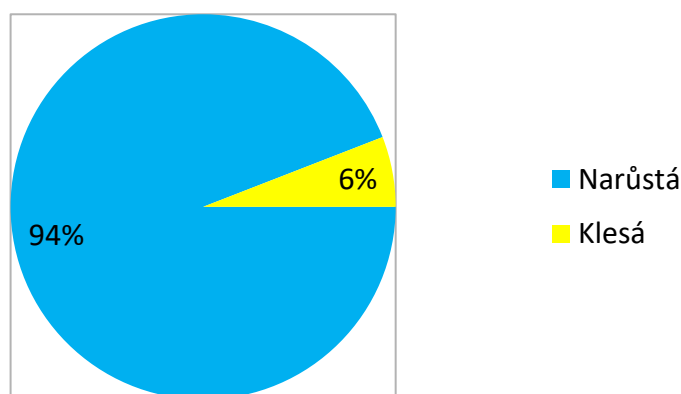
Je to nebezpečné, Ohrožují sebe i okolí	37
Ovlivnění řídičských schopností	28
Více dopravních nehod	17
Více mladistvých užívá OPL	3
Nezodpovězeno	18

Vyhodnocení otázky:

37 respondentů si myslí, že řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek je problém, protože je to nebezpečné a lidé tím ohrožují sebe, ale i okolí. 28 respondentů se domnívá, že problém vzniká ovlivněním řídičských schopností drogami. 17 respondentů uvedlo, že řízení pod vlivem OPL způsobuje více dopravních nehod a 18 respondentů nevedlo žádnou odpověď.

Graf k otázce č. 7- Nárůst, nebo klesání řízení pod vlivem OPL⁵⁰

Myslíte si, že počet případů řidičů pod vlivem omamných a psychotropních látek narůstá, nebo klesá ?

Vyhodnocení otázky:

U sedmé otázky 94,1 % (96) lidí uvedlo, že podle nich řízení pod vlivem OPL narůstá a 5,9 % (6) lidí uvedlo, že klesá.

⁴⁹Vlastní zdroj

⁵⁰Vlastní zdroj

Tabulka k otázce č. 8 - Důvod růstu⁵¹

Čím je to podle Vás způsobeno? Nárůst	
Snadná dostupnost	36
Nízké tresty	6
Nezodpovědnost	14
Nevěnování se dětem	2
Málo policejních kontrol	1
Nezaměstnanost	1
Povahou	1
Reklamou ve filmech	1
Více mladých řídí auta	12
Nezodpovězeno	23

Vyhodnocení otázky:

36 respondentů si myslí, že nárůst užívání OPL za volantem je způsoben snazší dostupností, 12 respondentů větším počtem mladých řidičů, 6 respondentů nízkými tresty, 14 nezodpovědností, 2 nevěnování se dětem a po jednom respondentu se domnívají, že je to způsobeno nízkou mírou policejních kontrol, nezaměstnaností, povahou a reklamou ve filmech. 23 respondentů na tuto otázku neodpovědělo.

---

⁵¹Vlastní zdroj

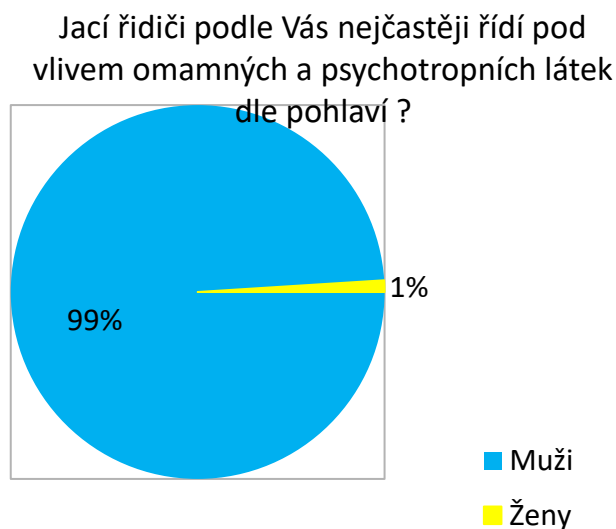
Tabulka k otázce č. 8- Důvod poklesu⁵²

Čím je to podle Vás způsobeno? Pokles	
Striktními zákony	2
Zodpovědností	3
Málo příležitostí	1

Vyhodnocení otázky:

2 lidé uvedli, že dochází k poklesu řízení pod vlivem OPL díky striktním zákonům. 3 lidé se domnívají, že díky zodpovědnosti řidičů a 1 člověk z důvodu mála příležitostí

Graf k otázce č. 9- Řízení pod vlivem OPL dle pohlaví⁵³

Vyhodnocení otázky:

Ze 103 respondentů 99 % (102) uvedlo, že pod vlivem omamných a psychotropních látek častěji řídí muži a 1 % (1) respondent uvedl, že ženy.

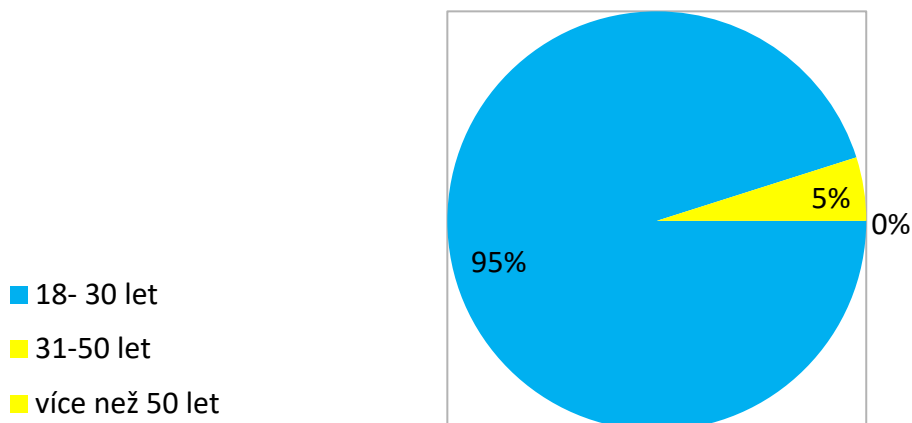
---

⁵²Vlastní zdroj

⁵³Vlastní zdroj

Graf k otázce č. 10- Řízení pod vlivem OPL dle věku⁵⁴

Jací řidiči podle Vás nejčastěji řídí pod vlivem omamných a psychotropních látek dle věku?

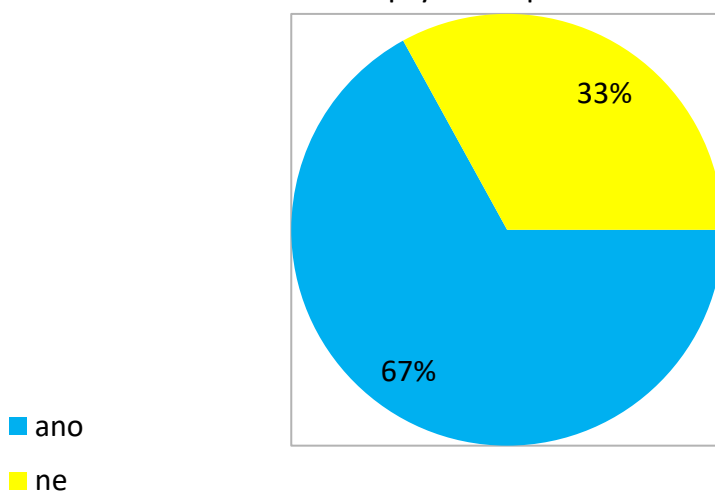

Vyhodnocení otázky:

95,1 % (98) respondentů uvedlo, že podle nich řídí pod vlivem OPL nejčastěji řidič ve věku 18-30 let, 4,9 % (5) respondentů, že řidiči ve věku 31- 50 let a nikdo z respondentů si nemyslí, že by pod vlivem OPL řídili osoby starší 50 let.

Graf k otázce č. 11 - Řízení pod vlivem OPL⁵⁵

Znáte někoho kdo řídí, nebo řídil pod vlivem omamných a psychotropních látek ?

Vyhodnocení otázky:

67 % (69) dotázaných zná někoho, kdo někdy řídil pod vlivem OPL a 33 % (34) nezná nikoho kdo někdy řídil pod vlivem OPL.

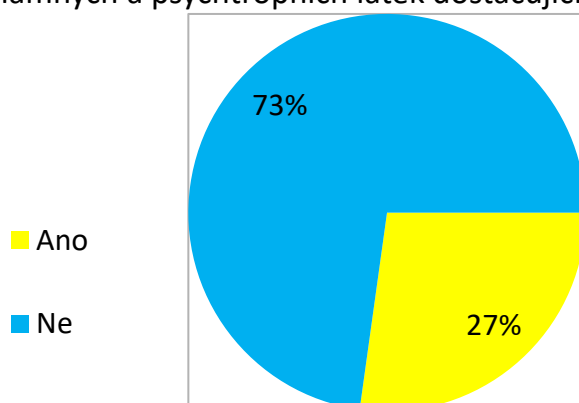
---

⁵⁴Vlastní zdroj

⁵⁵Vlastní zdroj

Graf k otázce č. 12 - Postihy za řízení pod vlivem OPL⁵⁶

Jsou podle Vás postihy za řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek dostačující ?

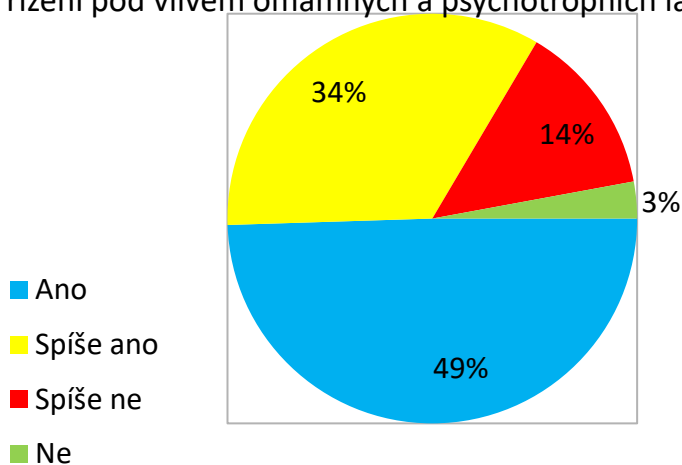

Vyhodnocení otázky:

Ze 103 respondentů se 72,8 % (75) domnívá, že postihy za řízení pod vlivem OPL nejsou dostačující a 27,2 % (28) se domnívá, že jsou dostačující.

Graf k otázce č. 13- Vliv výchovy na řízení pod vlivem OPL⁵⁷

Má podle Vás výchova v rodině vliv na prevenci proti řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek ?

Vyhodnocení otázky:

49,5 % (51) odpovídajících je toho názoru, že výchova v rodině má vliv na řízení pod vlivem OPL, 34 % (35) sdílí názor, že výchova spíše vliv má, 13,6 % (14), že vliv výchovy u řízení pod vlivem OPL spíše není a 2,9 % (3) jsou toho názoru, že výchova v rodině nemá vliv na řízení pod vlivem OPL.

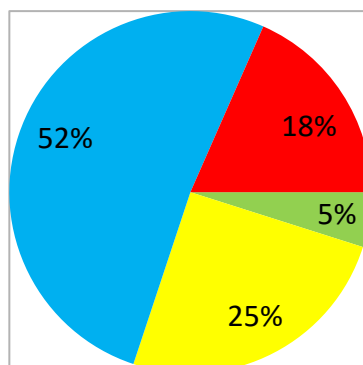
⁵⁶Vlastní zdroj

⁵⁷Vlastní zdroj

Graf k otázce č. 14- Prevence v rámci školní výuky⁵⁸

Myslíte si že prevence proti řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek v rámci školní výuky je dostatečná ?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

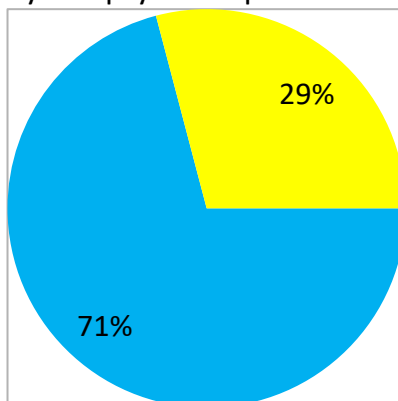
Vyhodnocení otázky:

U 51,5 % (53) respondentů byla odpověď, že prevence proti řízení pod vlivem OPL v rámci školní výuky spíše není dostačující, 25,2 % (26) odpovědělo, že prevence je spíše dostačující, 18,4 % (19) odpovědělo, že prevence v rámci školní výuky není dostačující a 4,9 % (5) odpovědělo, že podle nich je prevence dostačující.

Graf k otázce č. 15- Reklamy zaměřené na řízení pod vlivem OPL⁵⁹

Viděli jste někdy v televizi, nebo slyšeli v rádiu nějakou reklamu přispívající k prevenci proti řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek ?

- Ano
- Ne

Vyhodnocení otázky:

70,9 % (73) respondentů někdy vidělo, nebo slyšelo reklamu přispívající k prevenci proti řízení pod vlivem OPL a 29,1 % (30) nikdy žádnou reklamu na toto téma neviděli, ani neslyšeli.

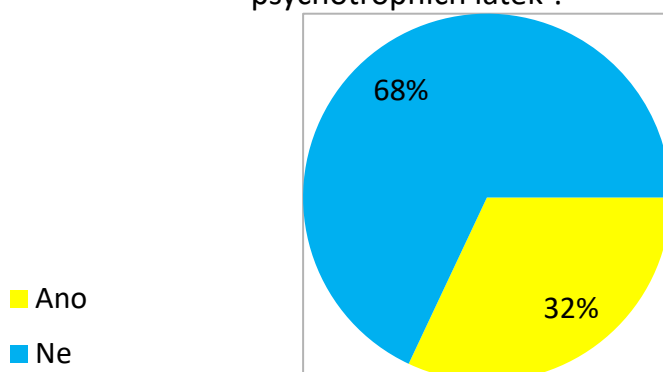
---

⁵⁸Vlastní zdroj

⁵⁹Vlastní zdroj

Graf k otázce č. 16- Přednášky týkající se řízení pod vlivem OPL⁶⁰

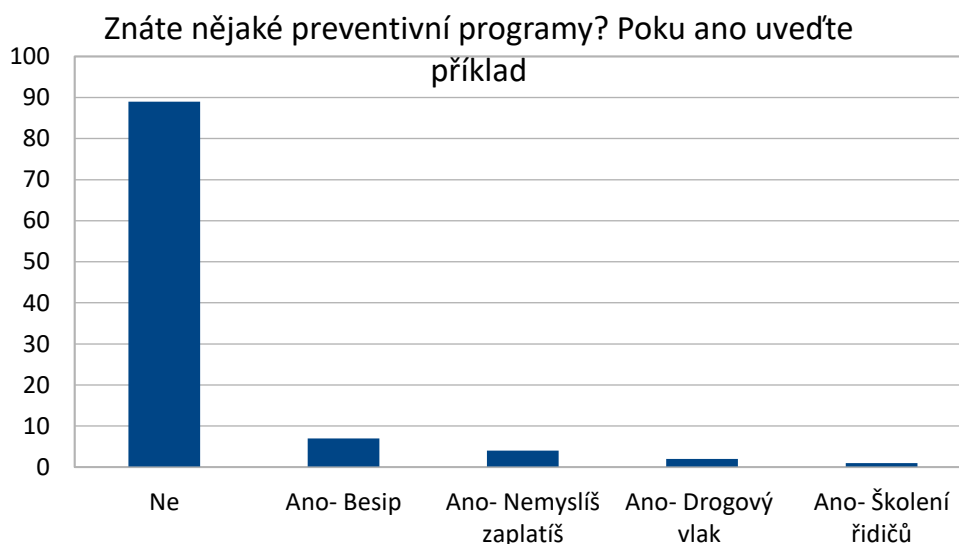
Byli jste někdy na přednášce týkající se prevence proti řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek ?

Vyhodnocení otázky:

68 % (70) dotázaných se nikdy nezúčastnilo přednášky, týkající se řízení pod vlivem OPL a 32 % (33) dotázaných se takové přednášky zúčastnilo.

Graf k otázce č. 17- Preventivní program ⁶¹

Vyhodnocení otázky:

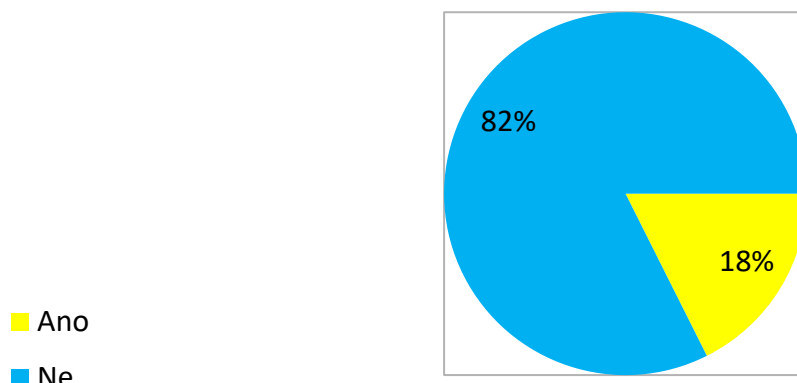
Ze 103 respondentů 89 nezná žádný preventivní program a 15 zná, z toho 7 uvedlo BESIP, 2 drogový vlak, 4 nemyslíš zaplatíš a 1 každoroční školení řidičů.

⁶⁰Vlastní zdroj

⁶¹Vlastní zdroj

Graf k otázce č. 18- Dostačující prevence⁶²

Myslíte si že prevence proti řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek je dostačující ?

Vyhodnocení otázky:

82,4 % (84) respondentů si myslí, že prevence v rámci řízení pod vlivem OPL není dostačující a naopak 17,6 % (18) respondentů se domnívá, že preventivní opatření v této oblasti jsou dostačující.

7.3 Vyhodnocení dotazníku

Dotazník jsem rozeslala pomocí sociálních sítí. V prvním případě jsem ho zveřejnila ve skupině naší obce Háje, a v druhém případě jsem ho rozeslala svým kontaktům, takže dotazník se dostal přibližně ke 300 lidem, z toho mi odpovědělo 103 respondentů.

7.3.1 Vyhodnocení hypotéz

Hypotéza č. 1

Předpokládala jsem, že více než 50 % dotazovaných zná někoho, kdo řídí nebo řídil pod vlivem OPL, a tato hypotéza se mi potvrdila, jelikož 67 % respondentů takovou osobu zná.

Hypotéza č. 2

Má hypotéza se ukázala jako pravdivá, protože 99 % respondentů se domnívá, že pod vlivem OPL řídí častěji muži.

---

⁶²Vlastní zdroj

Hypotéza č. 3

Můj předpoklad, že 70 % respondentů se ukázal jako nepravdivý, jelikož přednášky, která se týkala prevenci proti řízení pod vlivem OPL se zúčastnilo pouze 32 % dotazovaných.

Závěr

Bakalářská práce se zaměřuje na vliv omamných a psychotropních látek na schopnosti řidiče. V teoretické části jsou v první části vymezeny základní pojmy, kterými jsou drogy, jejich dělení a zásady bezpečné jízdy, jenž za normálního stavu je schopný každý řidič dodržovat. Třetí kapitola popisuje jednotlivé látky a jejich vliv na řidičské schopnosti.

Čtvrtá kapitola vymezuje zákony, které se zabývají řízením pod vlivem omamných a psychotropních látek, jsou zde zmíněné i zákony v rámci trestního zákoníku, jako je ublížení na zdraví.

Pátá kapitola se zabývá detekcí návykových látek, v této části jsou zmíněny tekutiny, jenž se k detekci užívají, ale i různé typy testů, využívajících se k zjištění přítomnosti drog.

Poslední kapitola se zaměřuje na prevence kriminality. V první části jsou popsány základní pojmy, týkající se prevence a její dělení z obecného hlediska a v další části se tato kapitola zabývá prevencí v rámci dopravy a jednotlivými akcemi, či kampaněmi, jenž vznikají v rámci prevence. V poslední části je také vložena statistika, která poukazuje na fakt, že toto téma je aktuální, díky narůstajícímu počtu případů řízení pod vlivem OPL.

V praktické části je vložen dotazník, jenž byl předložen respondentům a jeho cílem bylo zjistit, co si veřejnost myslí o prevenci v oblasti užívání omamných a psychotropních látek za volantem a zda se někdy setkali s nějakými preventivními programy, ať už v rámci televizních, či rádiových spotů, nebo v rámci přednášky na toto téma. Z dotazníkového šetření vyplývá, že většina dotázaných není spokojena s prevencí kriminality v rámci řízením pod vlivem OPL, a také se domnívají že postihy za tyto delikty nejsou dostatečné. Zjištěním také bylo, že většina dotázaných se nikdy nezúčastnila přednášek, týkajících se OPL, a ani neviděla, či neslyšela o žádné kampani na toto téma.

Na základě dotazníkového šetření a mými zkušenostmi bych chtěla předložit pár doporučení ke snížení počtu řidičů pod vlivem OPL. Mezi první bych chtěla zmínit, že kampaně, které BESIP vytváří jsou skvělé, ale nemají takový dosah, a proto bych je více prosazovala, ať už v rámci sociálních sítí, jenž mají v dnešní době velký dosah, tak i v rámci televizních, i rádiových spotů. Jelikož průzkumy, i mé dotazníkové šetření poukazují na to, že pod vlivem drog nejčastěji řídí mladí lidé, tak bych tyto kampaně více směřovala na ně. V rámci školní výuky bych připravila více přednášek na toto téma, abych mladé lidi od užívání OPL odradila, já sama jsem se přednášky na toto téma nikdy nezúčastnila, ani na základní, ani na střední škole, a proto bych těchto přednášek dělala více, aby si mladí lidé uvědomili následky, které mohou tímto jednáním způsobit a aby se nespolehali jen na to, že pokud řídí pod vlivem omamných a psychotropních látek, tak je policie nezastaví.

V rámci policie ČR bych uskutečňovala více dopravních kontrol, zaměřených na řízení pod vlivem ať už alkoholu, či drog.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. .BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8.s
2. SCHRÖTER, Zdeněk. *Autoškola? Pohodlně!: 2018/2019*. Dvacáté první aktualizované vydání. Plzeň: Zdeněk Schröter, [2018]. ISBN 978-80-87803-12-7.
3. VÁLKOVÁ, Helena, Josef KUČHTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-732-3
4. SVATOŠ, Roman. *Prevence kriminality*. Druhé aktualizované vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2016. 132s. ISBN 978-80-7556-009-4
5. JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. 1000s. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3
6. *Trestní předpisy: redakční uzávěrka ..* Ostrava: Sagit, 2019-. ÚZ. ISBN 978-80-7488-424-5
7. BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8.s
8. *Trestní právo: (soubor zákonů)*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, [2019]. 208s. ISBN 978-80-7380-786-3
9. VALÍČEK, Pavel. *Rostlinné omamné drogy*. Benešov: Start, 2000. 191s. ISBN 80-86231-09-7.
10. VÁLKOVÁ, Helena, Josef KUČHTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-732-3

Elektronické zdroje

1. *Zákony pro lidi - Sbirka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. [2021-02-14] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361#cast1-hlava2>
2. *Pedagogická fakulta MU* [online]. [cit. 2021-02-06]. Dostupné z WWW: < <https://www.ped.muni.cz/wsedu/mu.old/drogy/bm/stimul.htm> >
3. *Zákony pro lidi - Sbirka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. [cit. 2021-02-14] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361#cast1-hlava5>

4. BESIP - Kdo jsme. *BESIP - Úvod* [online]. Copyright © 2021 [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: <https://www.ibesip.cz/O-Besip/BESIP-o-nas>
5. Ředitelství služby dopravní policie - Policie České republiky. *Úvodní strana - Policie České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 16.03.2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/reditelstvi-sluzby-dopravni-policie-o-nas-reditelstvi-sluzby-dopravni-policie.aspx>
6. BESIP - NENECH SE OVLIVNIT. *BESIP - Úvod* [online]. Copyright © 2021 [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: <https://www.ibesip.cz/Akce-a-kampane/Kampane/NENECH-SE-OVLIVNIT>
7. *BESIP - Úvod* [online]. Copyright ©5 [cit. 08.03.2021]. Dostupné z: <https://www.ibesip.cz/getattachment/8444f61d-291b-4803-bb9f-b3b85fd1a1f0/Alkohol-a-jine-navykove-latky.pdf?lang=cs-CZ>
8. *BESIP-Úvod* [online]. Copyright © [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: <https://www.ibesip.cz/Besip/media/Besip/data/web/Strategie-BESIP-2021-2030.pdf>

Seznam zkratek

PČR- Policie ČR

OPL- omamné a psychotropní látky

ČR- Česká republika

Seznam tabulek a grafů

Obrázek č. 1- mydriáza a mióza

Tabulka č. 1- Proč je to problém/ není

Tabulka č. 2- Důvod růstu

Tabulka č. 3- Důvod poklesu

Tabulka č. 4- Preventivní program

Graf č. 1- nehody pod vlivem OPL

Graf č. 2- Pohlaví

Graf č. 3- Věk

Graf č. 4- Nejvyšší dosažené vzdělání

Graf č. 5- Vlastnictví řidičského průkazu

Graf č. 6- Závažnost řízení pod vlivem OPL

Graf č. 7- Nárůst, nebo klesání řízení pod vlivem OPL

Graf č. 8- Řízení pod vlivem OPL dle pohlaví

Graf č. 9- Řízení pod vlivem OPL dle věku

Graf č. 10- Řízení pod vlivem OPL

Graf č. 11- Postihy za řízení pod vlivem OPL

Graf č. 12- Vliv rodiny na řízení pod vlivem OPL

Graf č. 13- Prevence v rámci školní výuky

Graf č. 14- Reklamy zaměřené na řízení pod vlivem OPL

Graf č. 15- Přednášky týkající se řízení pod vlivem OPL

Graf č. 16- Dostačující prevence

Přílohy

Dotazník z dotazníkového šetření

Vážení dotazovaní,

Chtěla bych Vás poprosit o vyplnění k dotazníku, který bude sloužit jako podklad k praktické části mé bakalářské práce na téma „Vliv omamných a psychotropních látek na schopnosti řidiče“. Dotazník je zcela anonymní. Dekuji Vám za Váš čas a vyplnění.

Michala Štědranská, studentka VŠ evropských a regionálních studií

1. pohlaví

A) muž

B) žena

2. věk

A) 15 - 25 let

B) 26- 35 let

C) 36 - 45 let

D) 46 - 60 let

E) více než 60

3. nejvyšší dosažené vzdělání

A) základní vzdělání

B) střední odborné s výučním listem

C) střední odborné s maturitou

D) střední všeobecné (gymnázium)

E) vyšší odborné

F) vysokoškolské

4. Jste majitelem řidičského průkazu?

A) ano

B) ne

5. Je řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek závažný problém?

A) ano

B) Spíše ano

C) Spíše ne

D) Ne

6. Proč/ proč ne?

7. Myslíte si, že počet případů řidičů pod vlivem omamných a psychotropních látek narůstá nebo klesá?

A) stoupá

B) klesá

8. Čím je to podle Vás způsobeno?

9. Jací řidiči podle Vás nejčastěji řídí pod vlivem omamných a psychotropních látek dle pohlaví?

A) muži

B) ženy

10. Jací řidiči podle Vás nejčastěji řídí pod vlivem omamných a psychotropních látek dle věku?

A) 18-30 let

B) 31-50 let

C) více než 50 let

11. Znáte někoho kdo řídí, nebo řídil pod vlivem omamných a psychotropních látek?

A) ano

B) ne

12. Jsou podle Vás postihy za řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek dostačující?

A) ano

B) ne

13. Má podle Vás výchova v rodině vliv na prevenci proti řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek?

- A) ano
- B) spíše ano
- C) spíše ne
- D) ne

14. Myslíte si že prevence proti řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek v rámci školní výuky je dostatečná?

- A) ano
- B) spíše ano
- C) spíše ne
- D) ne

15. Viděli jste někdy v televizi, nebo slyšeli v rádiu nějakou reklamu přispívající k prevenci proti řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek?

- A) ano
- B) ne

16. Byli jste někdy na přednášce týkající se prevence proti řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek?

- A) ano
- B) ne

17. Znáte nějaká preventivní programy? Pokud ano uveďte příklad

- A) ano- který?
- B) ne

18. Myslíte si že prevence proti řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek je dostačující?

- A) ano
- B) ne